

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 054
Бања Лука, 15.5.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца ЈМДП Е.РС – ЗДП Х.на Т. са п.о. Т. (сада: Мјешовити холдинг Е.РС Т., ЗП Х.на Т., а.д. Т.), кога заступа директор и законски заступник С.Ш., дипл. правник, а њега заступа пуномоћник А.П., против тужене Општине Б. коју заступа Правобранилаштво Републике Српске Бања Лука, Сједиште замјеника Требиње, а Правобраниоца Мр. Стефана Тодоровића заступа његов помоћник Радинко Савић, ради утврђења права на непокретностима, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Пж-07-000 019 од 15.10.2007. године, у сједници вијећа одржаној 15.5.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број Пс-48/03 од 17.7.2006. године одбијен је тужилац Јавно матично државно предузеће Е.РС – ЗДП Х.на Т. са п.о. Т. (сада: Мјешовити холдинг Е.РС Т., ЗП Х.на Т. а.д. Т., у даљем тексту: тужилац) с тужбеним захтјевом којим је тражио: да се утврди да је он носилац права располагања са дијелом 1/1, без ограничења, на земљишту означеном као к.ч. број 15/405, површине 174963 м², уписаном у з.к. ул. број 111 К.О. Ч., односно по новом премјеру катастарских парцела број 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12 и 13 у К.О. Ч.; да се наложи Комисији за ... да на земљишту означеном бројевима катастарских парцела 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12 и 13, уписаних у пописном листу број 1 у К.О. Ч., упише право располагања са дијелом 1/1 без ограничења у корист ЗДП Х.на Т., Т. и исто проведе у јавним књигама. Тужилац је обавезан да туженој Општини Б. (у даљем тексту: тужена) накнади парничне трошкове у износу од 1.400,00 КМ, све у року од 30 дана под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Пж-07-000 019 од 15.10.2007. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се нижестепене пресуде преиначе или укину и предмет врати надлежном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи утврђење права на непокретностима, како је ближе назначено у изреци првостепене пресуде.

Рјешењем Општинске комисије за ... Општине Б. број 07/476-1 од 19.12.1985. године, донесеним, поред осталих прописа и на основу члана 74. Закона о експропријацији, који је у то вријеме био на снази („Службени лист СРБиХ“ број 18/77, у даљем тексту: ЗЕ) усвојен је приједлог правног претходника тужиоца – Радне организације Х.на Т. Т., па је одлучено да се у његову корист изврши ради изградње тунела Ф.п. – Б. ... пренос права располагања уз накнаду на земљишту означеном као к.ч. број 15/405-шума Б. до Д. у површини од 174963 м², уписаном у з.к. улошку број 111 К.О. Ч., са досадашњег корисника Општине Б. (тачка 1. диспозитива). Према тачки 3. диспозитива истог рјешења укњижење права располагања на непокретностима из тачке 1. на РО. ХЕ на Т. Т. извршиће се након што РО. ХЕ на Т. Т. уз друге потребне исправе поднесе и потврду П. банке из Б. да је измирила обавезе из накнаде према ранијем кориснику. Правном претходнику тужиоца као инвеститору радова, Републички комитет за ..., С., издао је одобрење за грађење доводног тунела Ф. – Б. рјешењем број 03-361-179/87 од 29.5.1987. године. Није спорно да су на овом земљишту изграђени грађевински објекти. Из рјешења Комисије за ... Општине Б. Дн.012-005-951-1/03 од 27.5.2003. године произилазило би да се ранија парцела к.ч. број 15/405 по садашњим топографским ознакама састоји из парцела број 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12 и 13, уписаним у П.Л. број 1 К.О. Ч. и да се на парцелама број 2,4 и 8 налазе пословне зграде у привреди. Тим рјешењем утврђено је право располагања на земљишту у корист тужене, а на грађевинским објектима у корист тужиоца. Тужилац је сматрао да му припада право располагања и на земљишту с обзиром на дугогодишњи посјед спорних непокретности, као и на остале околности, утврђене током поступка. Тужена је у одговору на тужбу истакла да тужитељ – корисник експропријације до сада није платио накнаду за пренос права располагања ради чега није ни постојала обавеза тужене да у земљишним књигама изврши пренос права располагања на тужитеља. Према даљим наводима одговора на тужбу када тужитељ докаже односно плати накнаду за пренос права располагања спорног земљишта тужена ће предузети активности ради измјене права располагања у земљишним књигама.

Нижестепени судови су закључили да тужилац, доказима које је извео, није доказао да је туженој платио накнаду за земљиште. Терет доказивања био је на њему у смислу члана 123. став 1. у вези са чланом 7. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП). Углавном из тих разлога одбили су тужиоца с тужбеним захтјевом.

Сватање нижестепених судава је правилно.

Ревизија није основана.

Укњижба права располагања на спорним непокретностима, условљена је исплатом новчане накнаде, како то произилази из тачке 3. диспозитива напријед поменутог рјешења Општинске комисије ... Општине Б. број 07/476-1 од 19.12.1985. године. Пошто тужилац није доказао да је извршио уплату накнаде, оправдано је одбијен с тужбеним захтјевом којим је тражио утврђивање постојања права располагања на спорном земљишту и укњижбу тог права у јавним књигама, у његову корист.

У ревизији тужиоца је указано поред осталог и на то да су земљишта и друга природна богатства, добра у општој употреби и да су организације удруженог рада и већина других друштвено-правних лица добили земљиште без икаквог улагања рада и средстава у њих па нема ни оправдања да се за тако добијена средства одређују накнаде по другом основу, већ само за рад и средства уложена у то земљиште. По схватању ревидента ради се у конкретном случају ... о земљишту у друштвеној својини на коме није било никаквих улагања (ради се о херцеговачком кршу), тако да „није било законске основе за утврђивање накнаде општини Билећа као претходном кориснику друштвеног земљишта“ с обзиром на одредбе члана 75. став 1., 2. и 3. ЗЕ.

Овим наводима тужиоца другостепена пресуда се побија због погрешно, односно непотпуно утврђеног чињеничног стања, што је у поступку по ревизији искључено (члан 240. став 2. ЗПП). Поред тога, потребно је напоменути да је одредбама чланова 64. до 73. ЗЕ био прописан поступак за одређивање накнаде за експроприсане непокретности. Послије правноснажности рјешења о експропријацији, надлежан општински орган управе био је дужан да без одлагања закаже и одржи усмену расправу за споразумно одређивање накнаде за експроприсану непокретност (члан 64. став 1. ЗЕ). Ако се не постигне споразум о накнади у року од два мјесеца од дана правноснажности рјешења о експропријацији, надлежни општински орган управе био је дужан да достави правноснажно рјешење о експропријацији са свим списима општинском суду на чијем подручју се налази експроприсана непокретност, ради одређивања накнаде (члан 67. ЗЕ). Општински суд је био дужан да донесе по службеној дужности у ванпарничном поступку одлуку о накнади за експроприсану непокретност пошто изведе доказе потребне за одређивање накнаде и пружи странакама могућност да се на рочишту о томе изјасне (члан 68. став 1. ЗЕ). Ако

је тачно оно што тврди тужилац, да на спорном земљишту није било никаквих улагања рада и средстава тужене, онда је одлуку да туженој не припада новчана накнада за такво земљиште у смислу члана 75. став 1. ЗЕ могао да донесе, ако о томе није постигнут споразум између странака, само општински суд на чијем се подручју налази непокретност, у ванпарничном поступку. Тужилац није током поступка доказао да је таква одлука донесена (а био је дужан да то и докаже у смислу члана 123. став 1. у вези са чланом 7. став 1. ЗПП), па се ни из тих разлога његови наводи да тужена није вршила никаква улагања у спорно земљиште не могу прихватити као основани.

Рјешење Републичког комитета за ... С., број 03-361-179/87 од 29.5.1987. године о одобрењу за грађење, није доказ да је тужилац исплатио туженој накнаду за земљиште. У том рјешењу, наиме, нису садржани никакви подаци о накнади. Тврдња да доношење одобрења за грађење не би ни било могуће да имовинско-правни односи нису претходно били ријешени, своди се у суштини на недоказану претпоставку тужилачке странке.

Нижестепене пресуде немају, како то из реченог произилази, недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Амила Подрашчић